

چکیده:

این پژوهش شامل دو قسمت است:

در قسمت اول پژوهش، قوانین مربوط به حقوق بیمار در ایران با منشور حقوق بیمار (از نظر انجمن بیمارستانهای آمریکا "AHA"، اتحادیه آزادیهای مدنی آمریکا "ACLU" و انجمن ملی پرستاری "NLN" که از طرف بسیاری از کشورها پذیرفته و قوانینی در این رابطه تصویب شده است) مقایسه شده است.

در طی بررسی، پژوهشگر به این نتیجه رسید که در قوانین ایران مجموعه منسجمی تحت عنوان «مجموعه حقوق بیمار» وجود ندارد ولی در قسمتهای مختلف قوانین و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، قوانینی در مورد مراقبت، رازداری، رد درمان، رضایت، مشاوره، فوریتهای پزشکی و صورتحساب هزینه خدمات درمانی در نظر گرفته شده است. تعداد این قوانین در مورد فوریتهای پزشکی زیاد بوده و بر حق بیمار برای مراقبت سریع تأکید می‌کند. در مورد رازداری نیز، قوانین صریحاً به حق بیمار اشاره می‌کنند ولی به نظر می‌رسد فاقد جزئیات لازم باشند. قوانینی که در مورد رضایت وضع شده است «رضایت آگاهانه» را در بر نمی‌گیرد. در مورد حق رد درمان، مشاوره، مراقبت محترمانه و صورتحساب هزینه خدمات درمانی، قوانین واضحی که دقیقاً به حق بیمار اشاره کند یافت نشد ولی قوانین مرتبطی در این باره وضع شده که به نظر می‌رسد فاقد جزئیات لازم باشند. در مورد حقوق دیگری که در منشور حقوق برای بیماران در نظر گرفته شده مانند حق انتخاب روش درمانی، حق آگاهی از اهداف و عوارض درمانهای آزمایشی، حق آگاهی از هدف و علت انتقال به مرکز درمانی دیگر، حق اطلاع از مندرجات پرونده پزشکی خود، حق آگاهی از نام و تخصص پزشک معالج، حق آگاهی از آموزشی بودن مرکز درمانی، حق آگاهی از نام و تخصص کلیه دست اندرکاران مراقبت، حق بیمارانی که با زبان محلی آشنا نیستند برای استفاده از مترجم، حق اطلاع از زمان ترخیص و آموزش مراقبتهای بعد

از ترخیص، پژوهشگر در مجموعه قوانین و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به قانون خاصی برخورد نمود. در مجموع به نظر می‌رسد در قوانین ایران جای «مجموعه حقوق قانونی بیمار» خالی باشد.

در قسمت دوم پژوهش، پژوهشگر به منظور نظرسنجی از پزشکان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی استان فارس (شیراز) در مورد حقوق بیمار، پرسشنامه‌ای حاوی ۳۵ سؤال را در اختیار نمونه ۶۷ نفری مرکب از ۴۰ پزشک متخصص و فوق تخصص و ۲۷ پزشک عمومی گذاشت و به این نتیجه رسید که به جز حق بیمار برای مطالعه پرونده پزشکی خود، حق انتخاب روش درمانی از بین روشهای موجود و نیز لزوم بکارگیری مترجم توسط مرکز درمانی به منظور برقراری ارتباط مؤثر با بیمارانی که با زبان محلی آشنا نیستند، بقیه موارد حقوق بیمار مورد تأیید پزشکان تحت مطالعه می‌باشد ضمن اینکه شرکت کنندگان در این نظرسنجی بر لزوم تصویب مجموعه حقوق بیمار در ایران تأکید کرده اند.